

Το «κραχ» της παιδικότητας

Στη Νέα Υόρκη, ο αριθμός των μαθητών που ζουν υπό συνθήκες αστεγίας, επηρεάζοντας σε δραματικό βαθμό τις ευκαιρίες μόρφωσής τους, ξεπερνάει τις 100.000

[...]

Σύμφωνα με την οργάνωση Συνασπισμός για τους Άστεγους (CfH), στις αρχές του 2015 υπήρχαν 60.000 άστεγοι στην πόλη: Τα τέσσερα πέμπτα αυτής της ομάδας αποτελούνταν από οικογένειες, ενώ σε αυτόν τον αριθμό περιλαμβάνονταν 25.000 παιδιά. Μάλιστα το 10% των ενήλικων αστέγων εργάζεται, χωρίς, ωστόσο, να μπορεί να πληρώσει τα ενοίκια που γίνονται καθημερινά απλησίαστα για ένα ολοένα μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού της πόλης. Αυτοί οι αριθμοί, οι οποίοι αυξάνονται κάθε χρόνο με διψήφια ποσοστά, έχουν πλέον ξεπεράσει το ρεκόρ που καταγράφηκε τα χρόνια που ακολούθησαν το χρηματιστηριακό κραχ του 1929.

Όπως είναι φυσικό, τις περισσότερες ανησυχίες δημιουργεί το μέλλον αυτών των παιδιών, που διακυβεύεται σοβαρά όχι μονάχα από τις τρομερές εμπειρίες που βιώνουν αλλά και από την ελλιπέστατη μόρφωση. Πράγματι, τα περισσότερα από αυτά «πηγαίνουν σχολείο». Τρόπος του λέγειν δηλαδή, όσο αυτό είναι δυνατόν όταν μένεις στον δρόμο, σε ένα αυτοκίνητο ή τροχόσπιτο ή αλλάζεις καθημερινά ξενώνα νυχτερινής φιλοξενίας. Φυσικά, η χαοτική φοίτηση (συχνή αλλαγή σχολείων, τεράστιος αριθμός απουσιών), η έλλειψη δυνατότητας προετοιμασίας των μαθημάτων και οι τεράστιες πιέσεις και το άγχος που προκαλούνται στα άστεγα παιδιά από τις συνθήκες κάτω από τις οποίες ζουν καθιστούν σχεδόν αδύνατη την απόκτηση έστω και μιας στοιχειώδους μόρφωσης.

Σύμφωνα δε με το Ινστιτούτο για τα Παιδιά, τη Φτώχεια και τους Άστεγους (ICPH), εάν προστεθούν και τα παιδιά που μένουν σε ξενώνες μόνιμης φιλοξενίας αστέγων και εκείνα που ζουν σε εξαιρετικά δυσμενείς ακατάλληλες συνθήκες στέγασης, τότε ο αριθμός παιδιών που ζουν κάτω από συνθήκες που εμποδίζουν σε δραματικό βαθμό τις δυνατότητες μόρφωσής τους ανεβαίνει στις 100.000. Μάλιστα, σύμφωνα με το Ινστιτούτο, σε αυτόν τον αριθμό θα πρέπει να προστεθούν και άλλοι 40.000 μαθητές οι οποίοι κατά την προηγούμενη εξαετία έμειναν για ένα διάστημα άστεγοι και παρουσιάζουν τεράστια κενά στη μόρφωσή τους.

Εάν συνεχίσει να επιδεινώνεται με τους ίδιους ρυθμούς η κατάσταση, το φαινόμενο θα πάρει μορφή επιδημίας, αποκαλυπτική της ενδημικής φτώχειας που πλήττει μεγάλο μέρος του πληθυσμού.

Εκτιμάται ότι ένας στους επτά Νεοϋορκέζους μαθητές θα μείνει άστεγος για ένα σημαντικό διάστημα κατά τη διάρκεια αυτής της κρίσιμης περιόδου για τη ζωή του.

ΖΗΤΗΜΑ ΑΠΟΔΟΣΕΩΝ

Ποιοι είναι όμως οι λόγοι αυτής της εκρηκτικής αύξησης του αριθμού των αστέγων; Καταρχάς, ενώ ο οικονομικός δυναμισμός της μητρόπολης προσελκύει ολοένα περισσότερους νέους κατοίκους, χτίζεται πολύ μικρός αριθμός κατοικιών με αποτέλεσμα να εκτινάσσονται τα ενοίκια.

Οι κάτοχοι του κεφαλαίου προτιμούν να κυνηγούν τα τεράστια και άμεσα κέρδη που μπορεί να τους προσφέρει το τζογάρισμα στις χρηματαγορές από την εξαιρετικά μακροπρόθεσμη επένδυση σε κατοικίες η οποία αποκλείεται να εξασφαλίσει τόσο υψηλές αποδόσεις (βέβαια, δεν αποκλείεται και να χάσεις όλο σου το κεφάλαιο με μια – ηλεκτρονική – ζαριά, αλλά αυτό σπάνια το σκέφτονται οι κερδοσκόποι). Έτσι, οι περισσότερες κατοικίες που χτίζονται απευθύνονται σε υψηλά βαλάντια, ενώ πρώην μικροαστικές και λαϊκές συνοικίες, όπως το Μπρονξ και το Κουίνς, ανακαινίζονται και καταλαμβάνονται πλέον από τα μεσαία στρώματα.

Παράλληλα, κατά τη διάρκεια της δωδεκαετούς θητείας του (ρεπουμπλικάνου) πολυεκατομμυριούχου Μάικλ Μπλούμπεργκ στον Δήμο της Νέας Υόρκης, πάγωσε εντελώς το πρόγραμμα κατασκευής κοινωνικών κατοικιών με χαμηλό ενοίκιο, οι οποίες διατίθενται με κοινωνικά κριτήρια σε χαμηλόμισθους και χαμηλοσυνταξιούχους που αδυνατούν να πληρώσουν τα «φυσιολογικά» (δηλαδή υπέρογκα) ενοίκια που ζητάει η αγορά ακινήτων.

Ο –εξαιρετικά δημοφιλής– δημοκρατικός διάδοχός του, Μπιλ Ντε Μπλάζιο, έχει διακηρύξει ότι η στέγη αποτελεί μια από τις σημαντικότερες προτεραιότητες του και προσπαθεί να καλύψει την υστέρηση της πόλης σε κατοικίες, έχοντας δρομολογήσει την κατασκευή 10.000 κοινωνικών κατοικιών.

Αυτός ο αριθμός θεωρείται ανεπαρκής. Ωστόσο, ένα μαζικό πρόγραμμα δημοτικών επενδύσεων στην κατοικία που θα έλυνε το πρόβλημα θα προϋπέθετε σημαντική αύξηση των δημοτικών φόρων και δεν είναι διόλου βέβαιο ότι ένα μεγάλο μέρος της μεσαίας τάξης της πόλης, που συχνά εκδηλώνει τη θλίψη του και αγανακτεί για τη θλιβερή μοίρα των συμπολιτών του, θα δεχόταν να βάλει το χέρι στην τσέπη. Εξάλλου, και το δημοτικό πρόγραμμα ίδρυσης 225 νέων ξενώνων για τη φιλοξενία των αστέγων προχωράει με εξαιρετικά αργούς ρυθμούς, εν μέρει λόγω των αντιδράσεων των περιοίκων στη δημιουργία ξενώνων, καθώς φοβούνται ότι θα υποβαθμιστεί η γειτονιά τους και θα μειωθεί η αξία της περιουσίας τους. Χαρακτηριστική ήταν η κινητοποίηση στις αρχές του χρόνου των κατοίκων της συνοικίας Μάσπεθ του Κουίνς ενάντια στη μετατροπή ενός παλαιού ξενοδοχείου σε ξενώνα που θα μπορούσε να φιλοξενήσει 110 άστεγους.

Κείμενο: Βασίλης Παπακριθόπουλος, Περιοδικό Δρόμου «σχεδία»